

якъ, *просторенъ* сир. да слиза много ниско и да възлиза много високо, при това да е *гладъкъ* и *сладъкъ*. Доста рѣдко ся намира гласъ, у кой-то да има всички тѣя добрини; а еще по-мжчно е да ся у-пази такъвъ гласъ. За това ще му трѣбува голѣмо ль-стеніе. А за това льстеніе трѣбува най-много да ся гля-да грѣкланъ-тъ: зачто-то, что-то може да поврѣди грѣ-клана то поврѣжда и гласа.

Най-много трѣбува да ся глѣда какъвъ въздухъ проминува прѣзь грѣклана. Тоя въздухъ трѣбува да е такъвъ, что-то да не дразни ципицѣ-тѣ му, коя-то бы могла отъ това да ся подлюти. Въздухъ-тъ не бива да е нито остъръ, нито много студенъ, нито намѣсенъ съ прахъ, съ дымъ а особенъ съ пушекъ отъ тютюнъ или съ нѣкой газъ, като съ аммоніакъ или съ вжгле-роднѣ киселинѣ. Покрай врѣды-ты отъ такъвъ въздухъ лесно може станѣ *катарръ* у грѣклана, а ако подрѣ-жи тоя катарръ повечко, то тѣнка-та ципица около гласны-ты връвы може да надебелѣе, а отъ това гласъ-тъ прѣгракне, или стане прѣдранъ, нечистъ и безъ никъкъвъ звѣнливостъ. Такъвъ катарръ особено става кога-то грѣкланъ-тъ е загрѣтъ отъ много пѣненіе, и го-вореніе или отъ поиманіе топълъ въздухъ, па отвед-нажъ послѣ го нагжне студъ или остъръ въздухъ. За това вси, кои-то си напинать грѣклана съ много говореніе особено у топълъ въздухъ, не бива да из-лизать отведнажъ на студено: ако ли трѣбува да из-лѣзать, то божемъ да си обывѣжтъ шѣж-тѣ, па по-до-брѣ е и да не поимать въздухъ изъ уста-та — то ни-кога не си е харно — а изъ носа, или да си дръжъть прѣдъ уста-та крѣпѣ. Колко-то за температурѣ-тѣ може ся каза, че и на гласа както изобщо на цѣло-то тѣло, поноси еднаква температура, коя-то да е най-добрѣ отъ 12 до 15 по реоморовый топлѣмѣръ.